

Cod întrebare:	MMP_0050	Nr. înreg. MMP	Nr. 161308/DM/ 23.03.2011
Nume	Diana Editoiu		

Întrebare

Petenta consideră că : " ...datorita modului in care vor fi facute exploatarile miniere si al impactului pe care acestea il vor avea asupra patrimoniului architectural al zonei.
Compania care a contractat realizarea exploatarilor nu a oferit suficiente garantii pana in prezent ca va proteja acest patrimoniu in totalitate si ca va face restaurari de calitate, cu materiale si tehnici adecvate, nu doar de aparenta, asupra cladirilor de patrimoniu.
De asemenea, din punct de vedere al protectiei mediului, explatarile cu cianuri sunt considerate in continuare al nivel mondial distrugatoare, existand in prezent modalitati mult mai putin daunatoare mediului de a realiza exploatare miniere. Si in acest caz consider garantiile oferite drept neconvingatoare."

Răspuns

În conformitate cu Lista Monumentelor Istorice publicată de Ministerul Culturii și Cultelor, cu modificările și completările ulterioare, în prezent, sunt clasate ca monument istoric 41 de imobile de pe cuprinsul localității Roșia Montană, respectiv două biserici și 39 de case (cod L.M.I. 2010: AB-II-s-B-00269, și apoi de la de la AB-II-m-B-00271 la AB-II-m-B-00311).

Conform art. 36 din Legea nr. 422/2001, astfel cum a fost modificată și completată, obligațiile proprietarilor de imobile monument istoric sunt în primul rând acelea legate de întreținerea monumentelor istorice.

S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. (RMGC) deține 28 clădiri cu statut de monument istoric. Acestea au fost achiziționate urmând procedurile legale prevăzute de către Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată. La momentul achiziției, imobilele se aflau în diferite stări de conservare, acest lucru fiind consemnat atât în contractele de vânzare-cumpărare, cât și în diferite fotografii realizate la data achiziționării. De asemenea, RMGC mai deține un număr de 233 de clădiri din totalul de 317 câte sunt situate în zona protejată.

La această dată, se efectuează lucrări de întreținere a acestor clădiri aflate în proprietatea RMGC și situate în zona protejată Centrul Istoric, urmând ca acestea să intre într-un program de restaurare și refuncționalizare esalonat pe durata a 10 ani de zile.

Ca activități specifice în domeniul conservării monumentelor istorice și clădirilor din zona protejată efectuate până în prezent de RMGC pot fi amintite:

- proiectarea și realizarea eșafodaj ridicat la poarta casei M.I. nr. 372 pentru a stopa mișcarea de înclinare înspre în fața a acesteia (Autorizația de construire de intervenție de urgență Nr.14/03.05.2004);
- transformarea casei M.I. nr. 392 în spațiu de birouri, cu schimbarea funcțiunii inițiale de spațiu de locuit (Aviz MCC nr.453/2004);
- restaurarea și organizarea ca expoziție a mineritului a casei nr. 325 situată în frontul central al pieței din Centrul Istoric Roșia Montană.
- finalizarea documentației de proiectare pentru 11 clădiri monument istoric din zona Piață Roșia Montană
- construirea unui eșafodaj de susținere și a unei structuri de protecție a clădirii monument istoric – RM 326, emblemă arhitecturală a Pieței Centrale din Roșia Montană;
- intervenții de urgență asupra unui număr de peste 130 de case nelocuite în momentul de față, pentru a stopa degradarea acestora, urmând ca acestea să intre într-un program de restaurare elaborat pentru următorii 10 ani

- începerea lucrărilor de realizare a documentațiilor de proiectare pentru două clădiri impozante din Centrul Istoric: vechea școală și vechea primărie
- realizarea unei construcții de lemn pentru protejarea și conservarea primară a incintei funerare romane de la Tăul Găuri.

Pe de altă parte, în zona protejată Centrul Istoric al comunei Roșia Montană, ce va avea, conform planului urbanistic aflat în curs de avizare, o suprafață de peste 137 ha și va cuprinde 35 de monumente istorice și alte valori de arhitectură din cadrul acestei localități, RMGC va contribui la restaurarea și punerea în valoare a acestor clădiri, la organizarea un modern muzeu al mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, etnografie (cu o secție în aer liber), patrimoniu industrial și o importantă componentă subterană localizată în jurul galeriei Cătălina Monulești.

Trebuie precizat că niciuna dintre casele monument istoric din cuprinsul Proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, respectiv toate cele 41 de clădiri monument istoric vor fi incluse într-un amplu program de reabilitare și restaurare (a se vedea Raportul EIM (vol. 33), respectiv Plan M – Plan de Management al Patrimoniului Cultural, partea II-a – Plan de Management pentru monumente istorice și zonele protejate din Roșia Montană, p. 74-91). Acest program este absolut necesar, dacă se dorește ca aceste case - indiferent de punerea în practică sau nu a Proiectului - să nu dispară în totalitate, datorită stării avansate de degradare în care se află în prezent.

Cele șase imobile monument istoric situate în afara zonei protejate – Centrul Istoric al comunei Roșia Montană - nu vor fi afectate de existența vreunui obiectiv industrial major din cadrul Proiectului.

Prin documente urbanistice de specialitate de tip PUZ-CP se vor stabili zonele de protecție pentru aceste monumente istorice în conformitate cu prevederile legale. De precizat că niciuna dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, ci toate cele 41 de case monument istoric vor fi cuprinse într-un complex program de restaurare (vezi Plan M, Partea a II-a – Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană).

Acest program de restaurare este absolut obligatoriu, dacă se dorește ca aceste case, indiferent că se va pune în practică Proiectul sau nu, să nu dispară în totalitate din cauza stării înaintate de degradare în care se află în prezent.

Compania dorește să protejeze și să promoveze toate aceste bunuri culturale, iar pentru îndeplinirea acestui deziderat, vor fi luate măsuri speciale atât în cuprinsul zonei protejate Centrul Istoric Roșia Montană (restaurare-consolidare - conservare), cât și în perimetrul industrial (utilizarea de tehnici speciale de pușcare, crearea de zone tampon între cele 2 perimetre, monitorizarea continuă a vibrațiilor și adaptarea pușcărilor în funcție de viteza de propagare a undelor etc.). Așa cum s-a afirmat - în mod public - în cadrul Raportului EIM odată aprobată începerea Proiectului, toate clădirile cu statut de monument istoric din Roșia Montană, proprietate a RMGC, vor intra într-un program complex de restaurare și conservare. Dacă vor exista imobile monument istoric ce vor rămâne proprietate a diferitelor instituții sau persoane fizice, cu acordul acestora RMGC va contribui și la restaurarea acestor imobile, în acord cu normele de specialitate emise de Ministerul Culturii și Patrimoniului National.

Astfel, RMGC până în prezent și-a îndeplinit obligațiile legale care îi revin ca proprietar de clădiri monument istoric. Prin însușirea și asumarea datelor și concluziilor din *Planul de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană* din cadrul Raportului EIM, RMGC își propune să continue această abordare responsabilă și să asigure fondurile necesare pentru restaurarea și conservarea clădirilor monument istoric și a Centrului Istoric din Roșia Montană.

Toate intervențiile asupra clădirilor clasate ca monument istoric se vor face în conformitate cu prevederile legale în vigoare și pornind de la concluziile enunțate în studiul de specialitate efectuat de către Universitatea Tehnică de Construcții București - Centrul Național de Inginerie Seismică și Vibrații în perioada 2005-2006 asupra clădirilor de patrimoniu din Roșia Montană.

Pentru mai multe detalii legate de aceste studii și simulări efectuate de către Universitatea Tehnică de

Construcții București și IPROMIN, pe tema măsurilor specifice de atenuare a impactului pușcărilor asupra clădirilor monument istoric, vă rugăm să consultați documentul „Referat asupra concluziilor studiilor geomecanice realizate pentru determinarea efectelor lucrărilor de derocare asupra construcțiilor din zona protejată”.

În completare, trebuie să spunem că în martie 2006 s-a efectuat un studiu referitor la starea de sănătate a fiecărui imobil monument istoric în parte reluat apoi și detaliat în anul 2010. Acest studiu a fost efectuat de către IPROMIN și Universitatea Tehnică de Construcții București instituții cu expertiză recunoscută în ceea ce privește impactul proiectelor industriale asupra zonelor locuite, inclusiv asupra clădirilor de patrimoniu. Acest studiu propune măsurile de urgență în ceea ce privește consolidarea și restaurarea acestor imobile. De asemenea, aceleași instituții au efectuat un studiu experimental pentru măsurarea vibrațiilor propagate de activitățile de pușcare în zona protejată și în zona acestui grup de case monument istoric din afara zonei protejate.

Pentru cuantificarea efectelor exploziilor de derocare asupra construcțiilor din zona protejată Centrul Istoric al comunei Roșia Montană și a altor construcții cu valoare de patrimoniu din afara acesteia, se va implementa un sistem de monitorizare constând într-o rețea fixă de seismografe digitale, cu trei componente amplasate la principalele obiective ce trebuiesc protejate și o rețea mobilă compusă din trei seismografe portabile amplasate pe un profil longitudinal între obiectivul de protejat și focarul exploziilor. Amplasarea rețelei de seismografe are drept scop monitorizarea permanentă a amplitudinii oscilațiilor în vederea folosirii unor tehnologii de pușcare adecvate cu normele de protecție seismică a clădirilor.

În acest fel, tehnologiile de pușcare vor fi continuu armonizate astfel încât să nu se depășească vitezele de oscilație maxime admise la limita imobilului.

Toate operațiunile de leșiere a minereului aurifer cu conținuturi scăzute la scară industrială din întreaga lume utilizează, într-o anumită fază a procesului, cianură de sodiu ca agent de leșiere. Este un proces verificat cu riscuri cunoscute și măsuri cunoscute pentru managementul, minimizarea și atenuarea riscurilor. Aproximativ 90% din producția mondială de aur din ultimii 20 de ani a fost realizată folosind cianura.

În ultimii 25 - 30 de ani, au existat preocupări serioase pentru identificarea unui agent de leșiere care să înlocuiască cianura în procesul de leșiere a aurului și argintului. Aceste preocupări au fost generate de forțe economice în perioadele de criză a reactivului pe piața și mai recent, de motive ecologice și de siguranță ca urmare a toxicității cianurii. Deși cercetările continuă, nu există în prezent alternative realiste la cianură pentru recuperarea aurului din minereuri cu conținuturi scăzute. De asemenea, cercetările nu indică nici o tehnologie care ar putea fi dezvoltată pentru utilizare la scară industrială în viitorul apropiat. Analiza alternativelor de procese tehnologice indică faptul că pentru un proiect robust, schema tehnologică preferată este utilizarea leșierii cu cianură a întregului minereu.

Variantele fără cianură sunt, pur și simplu, nefazabile pentru Roșia Montană din cauza caracteristicilor intrinseci ale minereului cum ar fi conținutul, existența sulfurilor și comportamentul aurului și argintului.

În capitolul 5 – Analiza Alternativelor - din Raportul EIM sunt descrise în detaliu metodele de preparare posibil a se aplica minereurilor de la Roșia Montană. Toate aceste teste metalurgice au fost executate de laboratoare acreditate internațional pe probe tehnologice reprezentative (amestecuri de minereuri) pentru mineralizația ce va fi procesată la Roșia Montană. Începând cu anul 2001, RMGC a efectuat numeroase teste tehnologice de preparabilitate a minereului, analizând atât compoziția mineralogică a probelor, cât și fluxurile tehnologice pentru a obține cele mai eficiente randamente de extracție, atât pentru aur, cât și pentru argint. Particularitățile zăcămintului influențează în mod direct schemele tehnologice aplicabile procesării minereului. Pe scurt, aceste particularități sunt descrise în cele ce urmează:

zăcămintul Roșia Montană este de dimensiuni mari și conținuturi scăzute. Metoda de procesare trebuie să permită prelucrarea unor cantități mari pentru a se asigura beneficii economice corespunzătoare și un proiect durabil care să nu fie afectat de condiții economice schimbătoare.

minereurile de la Roșia Montană, în afară de aur, conțin cantități semnificative de argint. Procesul tehnologic ales trebuie să permită și recuperarea argintului.

minereurile de la Roșia Montană conțin aur și argint asociate cu roci gazdă atât cu conținut, cât și fără conținut de sulfuri. Un procedeu prin care se tratează roca gazdă (silicații) sau numai sulfurile va avea ca rezultat randamente de extracție scăzute și exploatarea necorespunzătoare a resursei.

S-au analizat douăsprezece variante de scheme tehnologice pentru prelucrarea minereurilor de la Roșia Montană, unele din aceste metode prevăzând o concentrare prealabilă a minereului înainte de leșiere cu cianură:

- Procesarea întregului minereu prin procedeul CIL (carbon-in-leach);
- Flotarea întregului minereu, remăcinarea concentratului la o finețe de 150 μm și leșierea cu cianură a acestuia;
- Flotarea întregului minereu, remăcinarea la granulația de 10 μm și leșierea concentratului;
- Flotarea întregului minereu, remăcinarea concentratului la o finețe de 150 μm și leșierea cu cianură atât a concentratului cât și a sterilului de flotație;
- Flotarea întregului minereu, remăcinarea concentratului la o finețe de 10 μm și leșierea cu cianură atât a concentratului cât și a sterilului de flotație;
- concentrare a întregului minereu prin flotație cu randament ridicat prin adaos de aer (oxigen) sub presiune, remăcinarea concentratului la 150 μm și leșierea cu cianură a concentratului;
- concentrare a întregului minereu prin flotație cu randament ridicat prin adaos de aer (oxigen) sub presiune, remăcinarea concentratului la 150 μm și leșierea cu cianură a concentratului și a sterilului de flotație;
- concentrare gravitațională, măcinarea concentratului la finețea 50 μm și cianurarea intensivă a concentratului gravitațional și leșierea sterilului gravitațional;
- concentrare gravitațională, măcinarea concentratului la finețea 10 μm și cianurarea intensivă a concentratului gravitațional și leșierea sterilului gravitațional;
- Leșiere în stivă a întregului minereu;
- Flotarea concentratului și transportul concentratului la un terț în afara țării;
- Agenți de leșiere alternativi (tiosulfat, filtrare, precipitarea cuprului sau similar).

Testele și analizele comparative indică faptul că alternativa CIL pentru tot minereul este considerată a fi cea mai bună dintre alternativele evaluate. De asemenea, această alternativă este considerată BAT conform documentelor de referință BREF aprobate de Comisia Europeană în 2009. Cianura și compușii acesteia vor fi supuși detoxifierii prin procedeul INCO(DETOX) considerat de asemenea conform documentelor BREF ca fiind o tehnologie BAT, iar sterilele de procesare vor fi deversate în iazul de decantare conform Directivei UE 2006/21/CE privind managementul deșeurilor din industria minieră transpusă în legislația națională prin H.G. nr. 856/2008.

Garanția financiară

Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:

Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere;

Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac;

Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor;

Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate;

Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare;

Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil.

Conform Legii minelor nr. 85/2003 se va institui o garanție financiară pentru refacerea mediului (GFRM) înainte de crearea oricărei datorii. GFRM este reglementată de Legea Minelor nr. 85/2003, de Instrucțiunile emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale și Normele de aplicare a Legii Minelor aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1208/2003.

Conform legislației din România, GFRM are două subcomponente.

Prima subcomponentă se axează pe garantarea acoperirii costurilor preconizate pentru refacerea ecologică a zonelor aferente funcționării obiectivului minier în anul respectiv, conform art. 133 din Hotărârea Guvernului nr. 1208/2003.

Cea de-a doua subcomponentă definește costurile estimative ale refacerii mediului cu ocazia închiderii minei de la Roșia Montană. Valoarea din GFRM destinată acoperirii costului de refacere finală a mediului se determină ca o cotă anuală din valoarea lucrărilor de refacere a mediului prevăzute în proiectul de refacere a mediului și

programul de monitorizare pentru elementele de mediu post-închidere. Acest program face parte din Programul tehnic pentru închiderea minei, un document ce trebuie aprobat de Agenția Națională pentru Resurse Minerale ("ANRM").

Toate GFRM vor respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.

Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 135 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice

Acesta este costul capitalului inițial pentru închidere care va fi suportat în perioada de exploatare și în perioada închiderii. El nu include costurile curente de operare pentru întreținerea și operarea instalațiilor de epurare a apei. Costurile curente de operare pentru anii 22 la 26 sunt estimate la aproximativ 18 milioane USD, dar numai în perioada de închidere activă. Perioada de post-închidere începe în anul 27.

Actualizările anuale cuprind următoarele patru elemente variabile:

Modificări aduse proiectului care afectează obiectivele de refacere ecologică;

Modificări ale cadrului legislativ din România inclusiv punerea în aplicare a directivelor UE;

Tehnologii noi care îmbunătățesc metodele și practicile de refacere ecologică;

Modificări ale prețului unor produse și servicii esențiale pentru refacerea ecologică.

Odată finalizate aceste actualizări, noile costuri estimate pentru lucrările de închidere vor fi incluse în situațiile financiare ale companiei RMGC și vor fi făcute publice.

Conform legii, sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere astfel încât autoritățile române să nu aibă o răspundere financiară cu privire la refacerea mediului ca urmare a proiectului Roșia Montană.